Lietas Nr. A420328315
Lietas arhīva Nr. A42-03283-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 13.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L.Biksiniece-Martinova,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ (*/pers. B/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izvērtēt pieteicēja patvēruma iesniegumu pēc būtības.

Aprakstošā daļa

[1] 2015.gada 1.oktobrī Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldē saņemts Vjetnamas Sociālistiskās Republikas (turpmāk - Vjetnama) pilsoņa /pers. B/ (turpmāk - pieteicējs) iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.
Pieteicējs lūdz patvērumu, jo Vjetnamā stājies pretī valsts varas pārstāvjiem, kad gribēja apturēt Svētās Marijas monumenta demolēšanu.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) Patvēruma lietu nodaļas 2015.gada 22.oktobra lēmumu Nr.24/BD-1637/424 (turpmāk - Lēmums) atteikts piešķirt pieteicējam bēgļa un alternatīvo statusu, pamatojoties uz Patvēruma likuma 19.panta pirmās daļas 4.punktu, secinot, ka lietā nepastāv objektīvi iemesli, kāpēc pieteicējs nav iesniedzis patvēruma iesniegumu uzreiz pēc ieceļošanas Latvijas Republikā. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.
[2.1] Pieteicējs Latvijā ieceļojis no Krievijas Federācijas 2015.gada 23.septembrī, taču savu patvēruma iesniegumu Valsts robežsardzē iesniedza tikai 2015.gada 30.septembrī. Līdz ar to Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai ir pamats uzskatīt, ka pieteicējs ir apzināti novilcinājis patvēruma iesnieguma iesniegšanu un to darījis, lai kavētu savu iespējamo izraidīšanu no Latvijas.
[2.2] Saskaņā ar 2015.gada 12.oktobra pārrunās sniegto informāciju, pieteicēja darbības pēc izceļošanas no Vjetnamas liek uzskatīt, ka pieteicēja izceļošanas no savas izcelsmes valsts nav bijusi saistīta ar starptautiskās aizsardzības nepieciešamību, bet ar viņa sociālajiem un ekonomiskajiem apstākļiem.

[3] 2015.gada 4.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums, kurā norādīts, ka pieteicējs Lēmumam nepiekrīt. Papildus argumenti pieteikumā nav norādīti.

[4] 2015.gada 11.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Pārvaldes rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētāja norādījusi, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Pārvalde papildus norādījusi, ka pieteicējs nav norādījis iebildumus vai apsvērumus, kādēļ Lēmums būtu atceļams.

[5] Saskaņā ar Patvēruma likuma 31.panta pirmās daļas 3.punktu lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par Pārvaldes priekšnieka pilnvarotas amatpersonas lēmumu, tiesa izskata piecu darbdienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu, ja lēmums pieņemts saskaņā ar šā likuma 19.panta pirmo daļu.
Atbilstoši Patvēruma likuma 31.panta otrajai daļai lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par šā likuma 19.panta pirmajā daļā minēto lēmumu, tiesa izskata rakstveida procesā, un tam nav nepieciešama administratīvā procesa dalībnieku piekrišana. Līdz ar to lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Saskaņā ar Patvēruma likuma 19.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona iesniegumu izskata saīsinātā kārtībā un pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ja patvēruma meklētājs ir iesniedzis vēl vienu iesniegumu, norādot citus personas datus. Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona nevērtē šā likuma 20.panta pirmajā daļā un 23.panta pirmajā daļā minētos nosacījumus, ja pastāv kāds no šā panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem.
Savukārt Patvēruma likuma 31.panta septītā daļa noteic, ka Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona vērtē iesnieguma atbilstību šā likuma 20.panta pirmās daļas un 23.panta pirmās daļas nosacījumiem, ja tiesa nolemj, ka uz patvēruma meklētāju neattiecas šā likuma 19.panta pirmās daļas nosacījumi. Patvēruma likuma 20.pantā noteikti bēgļa statusa piešķiršanas nosacījumi, savukārt 23.pantā – alternatīvā statusa piešķiršanas nosacījumi.
Tātad, ja tiesas spriedumā nolemts apmierināt patvēruma meklētāja pieteikumu, kas iesniegts par Pārvaldes lēmumu, kurš pieņemts, pamatojoties uz kādu no Patvēruma likuma 19.panta pirmajā daļā ietvertajiem punktiem, tad Pārvaldei ir jāvērtē tas, vai patvēruma meklētāja iesniegums atbilst Patvēruma likuma 20. vai 23.pantā ietvertajiem kritērijiem, proti, jāvērtē patvēruma iesniegums pēc būtības.
Līdz ar to secināms, ka pieteikuma priekšmets konkrētajā lietā ir pienākuma uzlikšana Pārvaldei izvērtēt pieteicēja patvēruma iesniegumu pēc būtības. Tiesai ir jāpārbauda, vai Pārvalde ir pamatoti izskatījusi pieteicēja patvēruma iesniegumu saīsinātajā kārtībā, atsakot piešķirt pieteicējam bēgļa vai alternatīvo statusu, pamatojoties uz Patvēruma likuma 19.panta pirmās daļas 4.punktu. Tiesai nav jāvērtē, vai attiecībā uz pieteicēju izpildās

Patvēruma likuma 20. vai 23.pantā ietvertie kritēriji.

[7] Izvērtējot lietas materiālus un lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteicēja pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Tiesa konstatē, ka ar Lēmumu atteikts piešķirt pieteicējam bēgļa un alternatīvo statusu, izskatot pieteicēja iesniegumu saīsinātā kārtībā, jo nepastāv objektīvi iemesli, kādēļ pieteicējs nav iesniedzis iesniegumu par patvēruma piešķiršanu agrāk.

[9] Saskaņā ar Patvēruma likuma 19.panta pirmās daļas 4.punktu un otro daļu Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona iesniegumu izskata saīsinātā kārtībā un pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ja patvēruma meklētājs bez pamatota iemesla nav iesniedzis iesniegumu agrāk, lai gan viņam bija šāda iespēja, tajā skaitā, lai kavētu vai novērstu viņa izraidīšanu no Latvijas Republikas. Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona nevērtē šā likuma 20.panta pirmajā daļā un 23.panta pirmajā daļā minētos nosacījumus, ja pastāv kāds no šā panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem.

Minētā tiesību norma paredz divus priekšnoteikumus iesnieguma izskatīšanai saīsinātā kārtībā. Pirmkārt, iestādei jākonstatē, ka iesniegums nav iesniegts agrāk, otrkārt, iestādei jākonstatē, vai pastāvēja objektīvs iemesls, kas personai liedza iesniegt iesniegumu agrāk. Proti, tiesiskais pamats Pārvaldei atkāpties no Patvēruma likuma 19.panta pirmās daļas 4.punkta formālās prasības un neizskatīt patvēruma iesniegumu saīsinātā kārtībā ir objektīvi, no patvēruma meklētāja neatkarīgi apstākļi, kas lieguši patvēruma meklētājam laikus iesniegt patvēruma pieprasījumu.

[10] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, jo īpaši patvēruma meklētāja sākotnējo aptaujas anketu *(lietas 16.-19.lapa)* un pārrunu ar patvēruma meklētāju sarunu protokolu *(lietas 11.-12.lapa)*, tiesa konstatē, ka pieteicējs 2013.gada septembrī vai oktobrī nelegāli izceļoja no Vjetnamas uz Ķīnu, izmantojot autotransportu. No Ķīnas pieteicējs nelegāli ieceļojis Krievijas Federācijā, izmantojot vilcienu. Pieteicējs dzīvojis, uzturējies Krievijas Federācijā un strādājis par krāvēju un apkopēju. Latvijas Republikā pieteicējs ieceļoja 2015.gada 23.septembrī, kad viņš pametis Krievijas Federāciju un kopā ar citiem Vjetnamas pilsoņiem ieceļojis Latvijā.

Savukārt no Valsts robežsardzes ziņojuma *(lietas 15.lapa)* izriet, ka pieteicējs Latvijas Republikā ieceļojis kopā ar vēl 10 Vjetnamas pilsoņiem no Baltkrievijas un tika aizturēts par nelikumīgu uzturēšanos Latvijas Republikā bez personu apliecinošiem dokumentiem 2015.gada 23.septembrī.

Tiesa konstatē, ka pieteicējs iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniedza Valsts robežsardzei 2015.gada 30.septembrī. Tātad patvēruma meklētājs iesniegumu patvēruma piešķiršanai iesniedzis 7 dienas pēc tam, kad bija ieceļojis Latvijā.

Tādēļ tiesai jāpārbauda, vai pieteicēja gadījumā ir konstatējami kādi objektīvi iemesli, kuru dēļ pieteicējs nav iesniedzis iesniegumu agrāk, lai gan viņam bija šāda iespēja. Kā jau tiesa norādīja, tiesas pārbaudes apjoms aprobežojas ar šo novērtējumu. Tiesa nelemj par statusa piešķiršanu (neskata jautājumu pēc būtības).

[11] Kā tiesa jau konstatēja, pieteicējs 2015.gada 30.septembrī iesniedza iesniegumu par patvēruma piešķiršanu Latvijas Republikā. Pieteicējs norādījis, ka Vjetnamā viņam vairs nav nekādu iespēju un valstī valda aizspriedumi un neiecietība pret kristiešiem *(lietas 13.lapa)*. Savukārt pārbaudot pieteicēja 2015.gada 2.oktobra patvēruma meklētāja sākotnējā aptaujas anketā norādīto informāciju, tiesa secina, ka pieteicējs vēlējies vienkārši izceļot no Vjetnamas. Sākumā devies uz Ķīnu, bet pēc tam uz Krievijas Federāciju, kur strādājis par krāvēju un apkopēju. Pieteicējs izceļojis no Krievijas Federācijas, jo viņam ieteica atstāt Krieviju un doties uz citu valsti. Pieteicējs izceļojis no Krievijas ar vēl 10 vjetnamiešiem. Galamērķis netika sasniegts, jo tika aizturēts Latvijā. Pieteicējs lūdz patvērumu Latvijā, jo Vjetnamā stājies pretī valsts varas pārstāvjiem, kad gribēja apturēt Svētās Marijas monumenta demolēšanu *(lietas 16.-19.lapa)*.

2015.gada 12.oktobra pārrunās *(lietas 11.-12.lapa)* pieteicējs norādīja, ka 2013.gada 4.septembrī kopā ar vairākiem cilvēkiem lūdzis policijas amatpersonām pārstāt demolēt Svētās Marijas monumentu, pēc kā viņi tikuši sisti. Pieteicējs aizbēdzis, taču nav vērsies ne slimnīcā, ne tiesībsargājošās iestādēs. Pret viņu netika izvirzītas apsūdzības. Pēc tam pieteicējs izceļojis uz Laosu, kur strādājis gadījuma darbus. 2014.gada beigās pieteicējs laikapstākļu dēļ izceļojis no Laosas uz Ķīnu, kur arī strādājis gadījuma darbus. 2015.gada maijā vai jūnijā pieteicējs izceļojis no Ķīnas uz Krievijas Federāciju, ar mērķi strādāt tur, jo Ķīnā bijis smags darbs. Savukārt no Krievijas Federācijas pieteicējs izceļojis, jo darba vietā no citiem Vjetnamas pilsoņiem dzirdējis, ka Krievijas Federācijas robežu iespējams šķērsot nelegāli. Galamērķi pieteicējs nav sasniedzis, jo Latvijas Republikā ticis aizturēts.

[12] Izvērtējot pieteicēja sniegto informāciju, tiesa secina, ka pieteicēja patiesais izceļošanas mērķis nav bijis starptautiskās aizsardzības pieprasīšana. Par to liecina arī tas, ka pieteicējs patvērumu nav pieprasījis 2 gadus pēc izceļošanas no savas izcelsmes valsts, bet tikai tad, kad ticis aizturēts Latvijas Republikā.

Kā norādīts ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos sniegtajā skaidrojumā migrants ir persona, kas bēgļa definīcijā neiekļautu iemeslu dēļ brīvprātīgi atstāj savu valsti, lai pārceltos uz dzīvi citur. Pamudināt viņu aizbraukt var vēlme pēc pārmaiņām vai piedzīvojumu meklēšana, ģimenes locekļi vai kādi personiskas dabas iemesli. Ja persona pārcēlusies tikai ekonomisku motīvu dēļ, tad tā ir ekonomisks migrants un nevis bēglis (*skat. Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status // UNHCR, Geneva, December 2011, para. 62.; http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4f33c8d92.pdf*).

Tajā pašā laikā, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav norādījis, ka valsts vara vai citi grupējumi būtu viņu vajājuši. Pieteicējs pārrunās norāda, ka nav griezies pēc palīdzības kādā iestādē. Pie tam, saskaņā ar ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos sniegto skaidrojumu, ja vien pilsonim ir iespēja izmantot savas pilsonības valsts aizsardzību un viņam nav pamatotu baiļu, lai no tās atteiktos, starptautiska aizsardzība viņam nav vajadzīga un šis pilsonis nav bēglis *(skat. Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status // UNHCR, Geneva, December 2011, para. 100.; http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4f33c8d92.pdf)*.

Līdz ar to, tiesas ieskatā nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja izcelsmes valsts nespēj nodrošināt viņam aizsardzību.

Pieteicēja norādītais izceļošanas no izcelsmes valsts iemesls nav bijis reāli draudi izcelsmes valstī un viņam iepriekš nebija nepieciešama starptautiskā aizsardzība. Pretējā gadījumā pieteicējs būtu noskaidrojis, kādā kārtībā un kur iesniegt iesniegumu par patvēruma piešķiršanu jau brīdī, kad izceļoja no Vjetnamas.

Tāpat tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs būtu uzskatāms par bēgli vai personu ar alternatīvo statusu, kuram situācija izcelsmes valstī būtu mainījusies un būtu radušies vajāšanas draudi, atrodoties Latvijā. Pieteicējs nav norādījis nevienu apsvērumu, kas par to liecinātu.

Līdz ar to, tiesa secina, ka, pieteicējs nav izjutis reālu apdraudējumu savā izcelsmes valstī, bet izceļojis no Vjetnamas, Laosas, Ķīnas un pēc tam arī no Krievijas Federācijas finansiālu apsvērumu vadīts, nevis, lai lūgtu starptautisku aizsardzību. Turklāt, ja iestāde no pieteicēja sākotnējās aptaujas anketas konstatētu aizdomas par iespējamu vajāšanu, iestāde būtu piemērojusi vispārējo patvēruma iesniegumu izskatīšanas kārtību. Izskatāmajā lietā pieteicējs ticamus vajāšanas iemeslus nav norādījis.

Papildus tiesa norāda, ka patvēruma nepieciešamības ticamību mazina fakts, ka patvērumu pieteicējs lūdza nevis valstīs, kurās nokļuva pēc

Vjetnamas atstāšanas (proti, Laosā, kurā nodzīvoja apmēram gadu un to pameta laikapstākļu dēļ, Ķīnā, kur nodzīvoja apmēram gadu un to pameta smaga darba dēļ un Krievijas Federācijā, kuru pameta, jo vēlējās šķērsot robežu), bet tikai Latvijā, un rada šaubas par to, vai pieteicējs savā izcelsmes valstī ir vajāts, bet drīzāk vedina domāt, ka pieteicējs patvērumu lūdzis, lai legāli varētu iekļūt Eiropas Savienībā un uzlabotu savus ekonomiskos apstākļus. Par to liecina arī fakts, ka pieteicējs no visām iepriekš minētajām valstīm izceļojis ar mērķi strādāt labāku darbu.

Pieteicēja rīcība atbilst pārrunās norādītajai, no kā secināms, ka pieteicējs iesniedzis iesniegumu par patvēruma piešķiršanu tikai tādēļ, lai netiktu atgriezts Vjetnamā.

No visa iepriekš minētā tiesa secina, ka pieteicēja izceļošana no Vjetnamas ir saistīta ar sociālām, sadzīviskām grūtībām un ar mērķi atrast darbu, nevis reāliem draudiem dzīvībai un veselībai, pretējā gadījumā, pieteicējs būtu darījis visu, lai noskaidrotu, kā un kur iesniegt iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā nav konstatējami objektīvi iemesli, kāpēc pieteicējs nav iesniedzis patvēruma pieprasījumu agrāk, lai gan viņam bija šāda iespēja. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējs iesniedzis patvēruma pieprasījumu 7 dienas pēc ieceļošanas Latvijā, lai kavētu vai novērstu viņa izraidīšanu no Latvijas Republikas.

[13] Tā kā tiesa konstatēja, ka pieteicējs bez pamatota iemesla nav iesniedzis iesniegumu agrāk, lai gan viņam bija šāda iespēja, un nekonstatēja objektīvus iemeslus, kuru dēļ pieteicējs ir šādi rīkojies, tiesa atzīst, ka Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas Lēmums ir tiesisks. Līdz ar to tiesai nav jāuzliek Pārvaldei par pienākumu izvērtēt pieteicēja patvēruma iesniegumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu, Patvēruma likuma 31.panta ceturto daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ (*/pers. B/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izvērtēt pieteicēja patvēruma iesniegumu pēc būtības.

Tiesas spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese L.Biksiniece-Martinova